

آیین رفتار حرفه‌ای

هدف آیین رفتار حرفه‌ای :

هدف اساسی از آیین رفتار حرفه‌ای ارائه رهنمود لازم به اعضاء برای حفظ تشخص حرفه‌ای و اعمال رفتار به گونه‌ای است که کیفیت ضوابط حرفه آنها را بهبود بخشد.

ویژگی‌های مشترک در تمام حرفه‌های شناخته شده

الف) مسئولیت خدمت به جامعه

ب) مجموعه‌ای پیچیده از دانش

پ) استانداردهای ورود به حرفه

ت) نیاز به اعتماد جامعه

اجزاء آيين رفتار حرفه‌اي

اجزاء آيين رفتار حرفه‌اي

اصول : هدف گرا است و مسئوليت حرفه را در قبال جامعه، صاحبکاران و اعضا حرفه بيان مي‌دارد و شامل موارد زير است :

۱ - مسئوليت‌هاي حرفه اي

۲ - منافع جامعه

۳ - درستکاري

۴ - بي طرفي و استقلال

۵ - دقت حرفه‌اي

۶ - دامنه و نوع خدمات

اجزاء آیین رفتار حرفه‌ای

احکام : کاربرد عملی اصول است که رفتار قابل قبول را تعریف می‌کند و مراجع تصمیم‌گیری را برای استانداردهای کار مشخص می‌سازد و شامل موارد زیر است :

۱ - مسئولیت‌های حرفه‌ای

۲ - منافع جامعه

۳ - درستکاری

۴ - رعایت استاندارد

۵ - اصول حسابداری

۶ - اطلاعات محرمانه صاحب کار (اصل رازداری)

۷ - حق الزحمه مشروط

۸ - اعمال بدنام کننده

۹ - آگهی و سایر انواع تبلیغات

۱۰ - کمیسیون

۱۱ - نوع و نام سازمان

احکام

۱ - **استقلال:** در کلیه مواردی که حسابرسان مستقل وظیفه اعتباردهی به اطلاعات تهیه شده را دارند، رعایت آن ضروری

است. هرگاه حسابرسان وظیفه اعتباردهی به اطلاعات را به عهده نداشته باشند و تنها صاحبکار ذینفع خدمات آنان باشد مانند مشاوره، مدیریت، مالیاتی و حسابداری رعایت حکم استقلال ضرورتی ندارد.

در مؤسسات حسابرسی افراد زیر می‌بایست نسبت به صاحبکار مستقل باشند :

۱ - تمام شرکاء یا سهامداران مؤسسه

۲ - تمام کارکنان رده مدیریت که در دفتری از مؤسسه شاغل‌اند که به میزان قابل توجهی در اجرای قرارداد نقش دارند.

۳ - تمام کارکنان حرفه‌ای که شخصاً در اجرای کار، مشارکت دارند.

ادامه

بنابراین استقلال در یک مؤسسه بزرگ تنها به دلیل اینکه یکی از کارکنان مؤسسه نسبت به صاحبکار مستقل نیست از بین نمی‌رود مثلاً اگر در مورد ۳ استقلال نباشد یعنی کارمندی که مسئولیتی در سطح مدیریت نداشته باشد این فرد را به کاری (قراردادی) دیگر می‌گمارند و اگر حالت ۲ باشد و فرد مسئولیت مدیریتی داشته باشد لازم است او را به دفتری از مؤسسه منتقل کرد که مسئولیتی در قبال این قرارداد نداشته باشد و اگر حالت ۱ باشد و شرکاء استقلال نداشته باشند کاری نمی‌توان کرد و حسابرسی صاحبکار را نباید پذیرفت. مشکلات استقلال ناشی از منافع مالی می‌تواند به سادگی با واگذاری منافع مالی پیش از شروع کار حسابرسی حل شود.

موارد نقض حکم استقلال

- ۱) داشتن منافع مالی مستقیم (بااهمیت و بی‌اهمیت) یا غیر مستقیم بی‌اهمیت
- ۲) امین، وصی یا قیم یک موقوفه یا میراثی باشد که آن موقوفه یا میراث متعهد به تحصیل هرگونه منافع غیرمستقیم بااهمیت یا مستقیم در واحد مورد رسیدگی است.
- ۳) منافع مالی غیرتحت تکفل‌ها در صورتی که میزان سرمایه‌گذاری آنان نسبت به ارزش ویژه فرد وابسته با اهمیت باشد.
- ۴) سرمایه‌گذاری مشترک حسابرسی با هریک از رؤساء، مدیران یا سهامداران اصلی که سهام ایشان غیر قابل انتقال باشد و میزان سرمایه‌گذاری نسبت به ارزش ویژه حسابرسی با اهمیت باشد.

موارد تقض حکم استقلال (ادامه)

- ۵ (هرگونه وام به واحد تجاری، رؤسا، هیئت مدیره آن یا به سهامداران اصلی آن داده باشد یا از آنان گرفته باشد به استثنای بعضی وام مسکن یا اینکه شرکت مورد رسیدگی خود وام دهنده باشد.
- ۶ (رابطه استخدام قبلی با صاحب کار (در سطح مدیریت به هر مدت که در استخدام صاحب کار بوده است).
- ۷ (مطالبات سر رسید گذشته حسابرسی در خصوص حق الزحمه حسابرسی انجام شده در سال های قبل.
- ۸ (دریافت هدایای گران قیمت از صاحب کار.
- در نهایت می توان گفت مفهوم استقلال، مطلق نیست و هیچ حسابرسی نمی تواند مدعی باشد که نسبت به صاحبکار خود استقلال کامل دارد بلکه استقلال یک موضوع نسبی است و کم و زیاد دارد و تعیین به نظر رسیدن یا نرسیدن استقلال حسابرسی بر عهده جامعه است.

احکام - ادامه

۲- بی طرفی و درستکاری :

هر عضو در اجرای خدمات حرفه ای خود باید بی طرف و درستکار باشد و از هرگونه جانب داری و تضاد منافع، مبری باشد و نباید آگاهانه حقایق را نادرست ارائه دهد و یا قضاوت خود را به دیگران محول کند.

۳- استانداردهای عمومی :

هر عضو باید استانداردهای رفتاری (صلاحیت حرفه ای، مراقبت حرفه ای، برنامه ریزی، اطلاعات کافی و مربوط) که در گروه استانداردهای عمومی وضع شده است را در مورد تمام خدمات حسابرسان به کار ببرد.

۴- رعایت استانداردها :

هر عضوی که خدمات حسابرسی، بررسی، تنظیم، مشاوره، مدیریت مالیاتی و سایر خدمات حرفه ای را می پذیرد باید استانداردهایی تعیین شده توسط ارگان های ذی صلاح را رعایت کند.

احكام

۵- اطلاعات مجرمانه صاحبكار (اصل رازداري)

حسابرسان نه تنها بايد در مورد طرح‌هاي تجاري صاحبكاران خاموش باشند بلكه تا حد امكان حتي به نام صاحبكاران خود نيز در محافل اشاره نكنند از طرف ديگر رابطه مجرمانه بين حسابرسي مستقل و صاحبكار هرگز توجيهي براي مشاركت و همكاري حسابرسي در فعاليت‌هاي متقلبانه صاحبكار نيست، همچنين اين امر نبايد مبادله اطلاعات با يك تشكيلات رسمي بازرسي يا انضباطي ديگر را محدود سازد و يا به گونه‌اي از اجابت احضاريه هاي دادگاهي معتبر اثر بگذارد.

احكام

۶- حق الزحمه مشروط :

خدمات حرفه‌اي نبايد تحت قراردادي ارايه يا اجرا شوند كه در آن احتساب حق الزحمه موكل به كسب يافته‌ها يا نتايج خاصي شده باشد. اما حق الزحمه يك عضو مي‌تواند بر حسب مورد، مثلاً به نسبت پيچيدگي خدمات ارائه شده يا ساعت كار كرد كاركنان تغيير كند، حق الزحمه‌هاي مشروط از صاحبكاراني كه خدمات تهيه و تنظيم صورتهاي مالي و اعتباردهي خاصي را از حسابرسان مستقل دريافت نمي‌كنند مجاز مي‌باشد.

۷- اعمال بدنام كننده :

اعمال چون امضاي يك متن يا گزارش حاوي اظهار نظر نادرست يا گمراه كننده، ارتكاب خيانت، مشاركت در امور استخدائي تبغيضانه، كوتاهي در استرداد مدارك صاحبكار تا پرداخت حق الزحمه حسابرسي از موارد تخلفي از اين حكم است.

احکام

۸- آگهی و سایر انواع تبلیغات :

یک عضو شاغل در حرفه حسابرسی نباید با آگهی با سایر انواع تبلیغاتِ نادرست گمراه کننده یا فریب‌آمیز در جستجوی به دست آوردن صاحبکاران باشد. آگهی باید آگاه کننده و بر مبنای حقایق قابل اثبات باشد. گواهی نامه‌ها و مدارک تحصیلی اعضای مؤسسه و حق الزحمه‌های خدمات، همگی انواع قابل قبول آگهی است.

۹- کمیسیون :

قبول هر گونه وجهی بابت معرفی محصولات یا خدمات دیگران به صاحبکار توسط یک عضو ممنوع است و یک عضو نباید برای به دست آوردن صاحبکار وجهی بپردازد.

احکام

۱۰- نوع شخصیت حقوقی و نام :

یک عضو می‌تواند تنها به شکل یک مؤسسه فردی، شرکت تضامنی یا شرکت حرفه‌ای به کار حسابرسی مستقل بپردازد. فعالیت یک مؤسسه فردی تحت نام تضامنی گمراه کننده است. نام یک یا چند شریک و سهامدار قبلی می‌تواند در نام شرکت تضامنی یا حرفه‌ای باقی بماند. همچنین تنها شریک یا سهامدار باقی مانده بعد از مرگ یا خروج شرکا یا سهامداران می‌تواند دو سال بعد از فردی شدن مؤسسه، تحت نامی که شامل شرکاء یا سهامداران قبلی است به فعالیت حرفه‌ای خود ادامه دهد.

شرایط و مزایای شرکت حرفه‌ای

۱ - تأمین لازم برای تعهدات مالی

۲ - تعلق داشتن تمام سهام شرکت سهامی و کنترل بر تمام مطالب حرفه‌ای به افرادی که مجوز کار حسابرسی

مستقل را داشته باشند.

مزایای شرکت حرفه‌ای :

۱ - کاهش مسئولیت قانونی

۲ - مزایای مالیاتی

تغییراتی که در سال‌های اخیر باعث افزایش استقلال حسابرسان شده است کدامند؟

۱ - گسترش استفاده از کمیته‌های حسابرسی در شرکت‌ها

۲ - حکم بورس اوراق بهادار برای شرکت‌های سهامی عام که حسابرسان خود را تغییر می‌دهند، در این حالت شرکت

باید دلیل تغییر را بیان کند و حسابرسی نیز می‌تواند از خود دفاع کند.